

פאירים לזשע"ה

לעילוי נשמת ראש משפחתנו היקר הרב מאיר שמואל ב"ר אהרן הכהן כץ זצ"ל הכ"מ

גיליון מס' 15 ♦ פרשת שמיני

דברי חכמים

בהיותי שבור ורצוף כל הימים ולא זכיתי לשום עונג מתענוגי החיים, נוסף לכאבי הגוף ושבירתו כל הימים, העונג היחידי הוא לי לעשות רצון קוני ואין לי צער יותר גמור מכישלון בעוון, רבותי לימדוני כי בכל תנועה צריך להתייעץ עם חלקי הש"י ואין אני בן חורין לעשות דבר מבלי עיון בהלכה

אגרות חזון איש

הגות שאבעס'

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ד' תַּעֲשׂוּ וַיְרֵא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ד'

כתב האור-החיים: בא לידי מדרש חז"ל (במד"ר נשא פי"ב ח') וזה לשונם זה הדבר מה הוא זה הדבר על המילה כמה דתימא זה הדבר אשר מל יהושע עד כאן. ודברי המדרש סתומים וחתומים, וכי באותו יום מל אותם משה, או באותו יום צווה על המילה?

אכן הכוונה היא על ערלת לבם שהוא דבר המבדיל בין ישראל ובין אביהם שבשמים, גם מרחיק אימתו מלבם, וצווה למול ערלת לבבם ובה יראה להם כבוד ה', ובאה לידי מדרש אחר בילקוט וזה לשונם 'זה הדבר אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע תעבידו מלבבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום וכו' ותהיה עבודתכם מיוחדת לפניו דכתיב ומלתם את ערלת לבבכם וגו' ואם עשיתם זה וירא אליכם כבוד ה' עד כאן, והם דברינו עצמם.

האדם מצווה למול את ערלת לבבו ולקבל על עצמו עול מלכותו של ד'.

ולעשות רצון ד', אין הכוונה רק להרגיש רגשות התקרבות ואהבה לבורא עולם - שהם בוודאי דברים גדולים ונעלים-, אלא קבלת עול מלאה, שאומרת שעלי להתייעץ בכל תנועה עם חלקי השו"ע ולא לעשות דבר מבלי עיון בהלכה ולהיות לגמרי לגמרי אדם של ד' יתברך.

העיקר זה לא להישאר 'במעמד' הר סיני עם הקולות, הריגושים, העוצמות, החוויה החושית של האמונה, אלא העיקר והתכלית זה להכניס את התורה לחיים הפשוטים והיומיומיים, לשמור על השור שלא יזיק וכו' וכו', גדרי קנין עבד עברי ועוד ועוד הלכות רבות הנוגעות לחיי היום יום.

וכפי שמבאר הרמב"ן (האמונה והביטחון פי"ט) את הפסוק "אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ" - שאם יש התעוררות של אהבה אין להשאיר זאת כהתעוררות וכיסופים בלבד, אלא צריך לעשות אותה "חפץ" - להתפיס אותה על משהו מעשי.

כי אהבת ד' שאיננה מותפסת בדבר מעשי אין לה קיום, כי "קשר" יש רק כשיש "קשר", אדם הוא קשור ומחובר לבורא עולם רק כשהוא קושר את עצמו ("עקידת יצחק" 2023) ומצמצם את עצמו רק למה שבורא עולם מרשה ומה שבורא עולם לא מרשה, זה מחוץ לאזור הבחירה שלי והוא כלל וכלל לא אופציה.

כי אם כל עבודת ד' באה מתוך התנדבות ואהבה, ועושה כי מתחשק ומאיר לו, אין כאן קשר מוחלט להשם, אלא עשיה בגלל שזה מה שמאיר לו כרגע, ולמחרת כשלא יתחשק לו ימנע מלעשות, נמצא שאין כאן קשר ונאמנות מוחלטים לרצון השם, אלא עבודה מתוך התנדבות, וחסר בכל הקשר להשם ית'.

ואולי זה מרומז בפסוק עצמו "זה הדבר אשר צווה ד'" תעבידו את היצר הרע מלבבכם, ואיך? "תעשו", ע"י שתפיסו את ההתעוררות בדבר מעשי וכך יהיה לה קיום אמיתי!

חכמתכם ובינתכם

היה פעם ויכוח במקום מסוים באמריקה באיזו שפה ילמדו בחיידר,

מצד אחד טענו השמרנים של העיר שצריך ללמוד כמו בעירה באירופה ומנגד טענו החולקים שצריך ללמוד בשפה שהילדים מבינים.

ניגשו לשאול את מרן הגר"י קמינצקי זצ"ל שאמר שצריך ללמוד כמו בעירה ששם למדו בשפה שהילדים מדברים...

רי יואליש מסאטמאר זצ"ל אמר, שבארה"ב כולם נותנים לו כסף ומבקשים עצות, וכשהוא מגיע לירושלים העניין מתהפך משום מה...

מודה, אני לפניך

מדוע מרן הרב וואזנר חזר זצ"ל חזר בו ??

בקהילה יהודית גדולה בארה"ב, מתגורר יהודי שלפני שנים אחדות ערך שמחת בר מצוה מרגשת לבנו בכורו. לקראת השמחה המתקרבת, תכנן אותו יהודי להגיע ארצה עם בנו, לתפילות בקברי הצדיקים ולזכות שמרן הגאון ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל יניח לו תפילין בפעם הראשונה בחייו.

למותר להכביר מילים על ההתרגשות הרבה שקדמה למסע. כבר בגיל 12, במסיבת יום ההולדת שנה לפני, בישרו ההורים לבנם מחמד כי הם מתכננים מסע לארץ ישראל, בו ישתתפו הנער ואביו. כאשר התפילין הגיעו לביתו והונחו בחדרת קודש על המדף הגבוה, אמר האב בטון מכובד: 'בעזרת השם, תזכה שאת התפילין הללו יניח לך הרב וואזנר בביתו', ועיני הילד נצצו מהתרגשות וציפייה...

שלושה חודשים לפני בר המצווה, בישר האב לבנו על רכישת שני כרטיסי הטיסה, ועל המועד המדויק שבו הטיסה תמריא. הוא שלח את הילד אל בית הסוכן להעביר את התשלום ולקחת את הכרטיסים, והילד אץ רץ, וצעדיו כמו מרקדים...

היה זה שלושה ימים לפני הטיסה המתוכננת. ההתרגשות כבר בשיאה, האב אורז מזוודות, האם מכינה סנדוויצ'ים לטיסה הארוכה, הבן כבר לא נרדם בלילות מזה שבוע ימים... בדמיונו עולות תמונות, רצות כבסרט נע: המטוס הגדול, ההמראה, הנחיתה, הכותל המערבי, ציון הרשב"י במירון, הנחת תפילין בבית הרב וואזנר...

אבי הילד נזכר, כי הרב וואזנר ביקש ממנו לתאם שוב לפני שהוא יוצא ארצה, לוודא כי מצב בריאותו טוב וכי הוא בבית, ויוכל להניח את התפילין כאשר ביקש. כך יצאה לדרך שיחת הטלפון, בה הופתע אבי הילד לשמוע מפי הרב וואזנר: 'החלטתי, שלא נראה שכדאי לכם לבוא אליי - - - אבי הילד היה מופתע, לרגע נשימתו נעתקה. הרי נערכו תוכניות, הוזמנו כרטיסים, שולמה התמורה, ההתרגשות בשיאה - מה איפוא קרה בדיוק עכשיו?

הרב וואזנר הסביר: 'בוודאי, יש ענין גדול שרב או צדיק יניח תפילין לנער בר מצוה בפעם הראשונה. הדבר מחזק את הילד, מטמיע בו את ערך קדושת התפילין ומעניק לו כוחות רוחניים חשובים. אך הבה נחשוב: שדה התעופה בארצות הברית, טיסה שלימה וארוכה, שדה תעופה נוסף בישראל - כמה מראות וכמה דיבורים שאינם ראויים עלול הילד לראות או לשמוע!'

האב התחיל להבין, אך הרב וואזנר המשיך: 'אינני אומר שבוודאות הילד יכשל חלילה בראיה או שמיעה אסורה. החשש בלבד מספיק - קורע לב לחשוב שילד צעיר וזך, יטמא את עיניו, ילכלך את אוזניו. כמה כואב כאשר העיניים הקדושות שקיבלנו מתנה, אותם עיניים בהם אנו לומדים ושונים, עוסקים באותיות התורה היקרות מפז - אותם עיניים יקבלו כתמים שחורים דוחים כאלה...'

זה לא נעים לבטל את הטיסה, זה גם כרוך בנזק כספי לא מבוטל, אבל זה הרבה יותר כדאי: בארה"ב יש גם יהודים גדולים שיוכלו להניח לבנך תפילין, תוך חיסכון החשש מהמראות והדיבורים האסורים. האמן לי, אמר מרן הרב וואזנר לאב, 'הבן שלך ירויח הרבה יותר אם יישאר בארה"ב וישמור את עיניו, אם יבין כבר בגיל צעיר כי העיניים היא המתנה הכי יקרה שאסור לאבדה בכל מחיר, והתובנה הזו תלווה אותו לכל ימי חייו, ותזכיר לו שהעיניים הם הנכס היקר ביותר, שיש לשמרו מכל משמר!'

'אל תוותר על הכרטיסים, יש להם תפקיד חשוב!' הוסיף 'את הכרטיסים תתלה בתוך מסגרת בחדר השינה של הנער, ותכתוב מתחתם: 'הפסדנו נסיעה לארץ כדי לשמור את העיניים, כדי לשמור את האוזניים, כדי שחלילה לא ניכשל במבט שאינו ראוי.' זה יספג בנפש בנך, זה יעורר את ההבנה בקרב כל בני המשפחה שהעיניים הם נכס רוחני, משקפת שמציצה ישר לנשמה, וכמה חשוב לשמור עליהם כי הם יקרים כל כך!'

כך, במילים פשוטות וברורות, הגדיר הרב וואזנר זצ"ל: שווה כל הון שבעולם, ויתור על דברים חשובים ומעלות נשגבות, אפילו רוחניות, העיקר לקיים רצון ד' בפשטות ולהיות כפוף לגמרי לרצון הבורא כפי שגילה בתורתו הקדושה, לשמור על העיניים, לשמור על האוזניים ולהישאר קדושים וטהורים!

שמעתי מהגרמ"מ אטינגר שליט"א שלפני שאני קם אני צריך להזדות ולגלות מי "אני", משל לילד שהחליט יום אחד שהוא לא אדם אלא נמר והלך ליער לגור עם חיות היער, לאחר זמן הגיע רב לתת הרצאה בענייני יהדות בעיירה הסמוכה ליער, ראה "הנמר" שיש הרצאה מעניינת והחליט להשתתף, לאחר ההרצאה ניגש אל הרב והודה לו על דבריו המאלפים בעניין חובת האדם בעולמו, שאל אותו הרב 'מה אתה לוקח אתך מהדברים ששמעת? במה אתה חושב להשתנות?', ענה לו "הנמר" 'מה שכבודו דיבר נוגע לבני האדם אבל אני נמר...! אדם קם בבוקר, הדבר הראשון שעליו לדעת מיהו האדם הזה שקם בבוקר, האם הוא אדם שמחובר לאלוקיו? האם הוא אדם עם רצון לעשות רצון בוראו? לכן הדבר הראשון שהאדם אומר בבוקר הוא "מודה אני", האם מודה באמת, שה"אני" שלי זה "לפניך" וממילא כל היום נראה אחרת....

שונה הלכות

בגמ' (ברכות לה) איתא ת"ר אסור לו לאדם שייחנה מן העוה"ז בלא ברכה וכל הנהנה מן העוה"ז בלא ברכה מעל

כשאדם אוכל ולא בירך לפניו, מלבד חיסרון המצווה לברך יש גם עבירה במעשה האכילה ללא ברכה

האם גם מי שאוכל ואינו מברך אחרי האוכל נעשה מעשה האכילה עבירה?

אשמח לקבל הערות והארות, רעיונות וחומרים וכן בקשות לקבלת העלון במייל

ניתן לשלוח לעורך זאב כץ
8404494@gmail.com